

Skarbiec wiedzy, czyli nietypowy kurs języka łacińskiego i kultury antycznej dla nastolatków oraz zajęcia wspomagające dla ich rodziców

POWR.03.01.00-00-U174/17-00

Scenariusz zajęć

ASTRONOMIA I MATEMATYKA

Liczebniki rzymskie. Kalendarz rzymski

Pragmatyzm Rzymian znalazł swoje odzwierciedlenie również w addytywnym systemie zapisywania liczb, opartym na siedmiu znakach. Rzymianie potrafili sprawnie dodawać i odejmować, prowadzić księgi rachunkowe wyłącznie w oparciu o znaki przypisane konkretnym cyfrom i liczbom.

Cel zajęć

- poznanie rzymskiego sposobu liczenia;
- odczytywanie liczb zapisanych cyframi rzymskimi;
- stosowanie rzymskich cyfr do zapisu dat rocznych;
- poznanie kalendarza rzymskiego;
- poznanie łacińskich nazw dni, miesięcy i pór roku.

Metody pracy

- metoda podająca – prezentacja;
- metoda praktyczna – ćwiczenia;
- metoda aktywizująca – gra edukacyjno-ruchowa.

Środki dydaktyczne

- prezentacja multimedialna;
- karty pracy;
- plakietki z cyframi rzymskimi.

Przebieg zajęć

Na początku prowadzący zajęcia przypomina i porządkuje znane dzieciom znaki odpowiadające cyfrom i liczbom rzymskim. Omawia zasady zapisu większych liczb, czyli stawiania oznaczeń I, X, C z lewej strony liczby wyższej. Wspomina też o pewnych wyjątkach, które dzisiaj możemy spotkać przy okazji zapisy liczb np. 4, 9, 40 czy 400.

Następnie dzieci pracują z kartami pracy wykonując kolejne ćwiczenia np. łączą w pary liczby rzymskie z ich arabskimi odpowiednikami, zapisują liczbami rzymskimi daty roczne znanych wydarzeń w starożytności etc. Poznają również łacińskie nazwy poszczególnych liczebników głównych od I-XX oraz L, C, D, M i uczą się ich wymowy. W dalszej części dzieci zastanawiają się, czy gdzieś spotkały formy łacińskich liczebników porządkowych. Na koniec pracy z kartami dzieci tłumaczą łacińskie sentencje oraz poznają znaczenie i pochodzenie skrótów AM i PM.

Prowadzący proponuje dzieciom grę ruchową, której celem jest tworzenie liczebników rzymskich. Dzieci zostają podzielone na cztery grupy. Każde dziecko z grupy otrzymuje po dwie plakietki z cyfrą lub liczbą zapisaną w systemie rzymskim i umieszcza je sobie na piersi i plecach. Następnie w określonym czasie, np. 2 minut, podaje liczebniki. Wtedy pozostałe dzieci muszą je (każda grupa inne) ułożyć z posiadanych przez siebie plakietek. Zwycięża ta grupa, której uda się utworzyć prawidłowo więcej liczb.

Drugą część zajęć, poświęconą kalendarzowi, osoba prowadząca rozpoczyna od wspólnego przypomnienia nazw miesięcy w znanych dzieciom językach (angielski, niemiecki, francuski, włoski, hiszpański). Następnie dzieci, wykonując ćwiczenia z karty pracy, poznają łacińskie nazwy miesięcy i pór roku. Czytając wraz z grupą uczniów informacje zamieszczone na karcie pracy, osoba prowadząca wyjaśnia różnice pomiędzy kalendarzami: królewskim, juliańskim i obecnie powszechnie stosowanym na świecie kalendarzem gregoriańskim. Wreszcie dzieci uczą się określać po łacinie swój wiek. Na koniec poznają nazwy dni tygodnia, związanych z nimi bogów, oraz pochodzenie nazw poszczególnych dnia w językach nowożytnych.

Zakładane efekty zajęć

Dzieci:

- poszerzają swoją wiedzę o rzymskim systemie liczbowym;
- poznają nazwy dni tygodnia, miesięcy i pór roku;
- potrafią stosować cyfry rzymskie do zapisywania dat;

- potrafią zapisać i odczytać złożone rzymskie liczby wielocyfrowe obecne w przestrzeni publicznej miast i w tekstach drukowanych.

